

INFORMACJA O WARUNKACH ZACHOWANIA STATUSU POSZUKUJĄCEGO PRACY ORAZ NIEZBĘDNYCH DOKUMENTACH, A TAKŻE PRZYSŁUGUJĄCYCH POSZUKUJĄCEMU PRACY PRAWACH I OBOWIĄZKACH WYNIKAJĄCYCH Z USTAWY ORAZ FORMACH POMOCY

STATUS POSZUKUJĄCEGO PRACY (art. 2 pkt 24 Ustawy - z dn. 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia Dz. U. z 2025 r. poz. 620 z późn. zm)

poszukującym pracy oznacza to osobę, o której mowa w art. 1 ust. 3, która ukończyła 18 lat i poszukuje zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub innej formy pomocy, zarejestrowaną w powiatowym urzędzie pracy.

Rejestracja bezrobotnego w urzędzie pracy wyłącza możliwość rejestracji tej osoby jako:

- 1) poszukującego pracy oraz posiadania takiego statusu przez okres posiadania statusu bezrobotnego;
- 2) bezrobotnego w innym urzędzie pracy.

Rejestracja poszukującego pracy w urzędzie pracy wyłącza możliwość rejestracji tej osoby jako poszukującego pracy w innym urzędzie pracy – (podstawa prawna art. 57 Ustawy)

NIEZBĘDNE DOKUMENTY (art. 55 Ustawy)

Osoba ubiegająca się o zarejestrowanie jako poszukujący pracy przedkłada do wglądu pracownikowi PUP dokonującemu rejestracji dowód osobisty, a w przypadku jego braku – inny dokument potwierdzający tożsamość oraz dokumenty:

- 1) odpowiednio: świadectwa ukończenia szkoły, dyplomy lub inne dokumenty potwierdzające kwalifikacje lub zaświadczenia o ukończeniu szkolenia;
- 2) świadectwa pracy i inne dokumenty niezbędne do ustalenia jej uprawnień przysługujących na podstawie przepisów ustawy;
- 3) dokumenty stwierdzające przeciwwskazania do wykonywania określonych prac, jeżeli takie posiada.

Osoba niepełnosprawna ubiegająca się o zarejestrowanie jako poszukujący pracy przedkłada do wglądu pracownikowi PUP dokonującemu rejestracji dokumenty potwierdzające rodzaj i stopień niepełnosprawności.

W zakresie niezbędnym do ustalenia statusu i uprawnień rejestrowanych osób pracownik PUP może sporządzać kopie dokumentów oraz wykonać skan dokumentów przedłożonych w postaci papierowej.

W przypadku gdy bezrobotny zarejestrowany w państwie określonym w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d oświadczy, że zachowuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prawo do zasiłku dla bezrobotnych nabyte w państwie rejestracji jako bezrobotny, jest on rejestrowany jako poszukujący pracy. PUP niezwłocznie przekazuje do WUP oświadczenie bezrobotnego oraz złożone przez niego dokumenty.

Osoba pobierająca zasiłek dla bezrobotnych z innego państwa może być zarejestrowana jako poszukujący pracy tylko w jednym PUP.

Osoba przyjeżdżająca do Rzeczypospolitej Polskiej w celu poszukiwania pracy z państw wymienionych w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, pobierająca zasiłek dla bezrobotnych w jednym z tych państw, zwana dalej „osobą pobierającą zasiłek dla bezrobotnych z innego państwa”, do wniosku o rejestrację jako poszukujący pracy dołącza oświadczenie o zachowaniu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prawa do zasiłku dla bezrobotnych nabytego w państwie rejestracji jako bezrobotny.

Informację o utracie statusu poszukującego pracy przez osobę pobierającą zasiłek dla bezrobotnych z innego państwa PUP przekazuje do właściwego WUP.

PRAWA I OBOWIĄZKI POSZUKUJĄCEGO PRACY (62 Ustawy)

Poszukujący pracy zawiadamia PUP:

- 1) za pośrednictwem formularza elektronicznego, udostępnionego w sposób określony w art. 55 ust. 2 pkt 1 albo
 - 2) osobiście w PUP, w którym jest zarejestrowany
- o wszelkich zmianach w danych przekazanych w trakcie rejestracji oraz w złożonych oświadczeniach, w terminie 7 dni od dnia ich wystąpienia.

Poszukujący pracy, który zamierza zmienić PUP, w którym jest zarejestrowany, zawiadamia o tym PUP i wskazuje wybrany przez siebie PUP, w którym chce być zarejestrowany. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio.

PUP, w którym poszukujący pracy jest zarejestrowany, przesyła do PUP wybranego przez poszukującego pracy dane zgromadzone we wniosku o dokonanie rejestracji jako poszukujący, kopię dokumentów zgromadzonych w związku z tą rejestracją oraz udzielonymi tej osobie formami pomocy.

Powyższe przepisy stosuje się odpowiednio do osoby pobierającej zasiłek dla bezrobotnych z innego państwa.

WARUNKI ZACHOWANIA STATUSU POSZUKUJĄCEGO PRACY (art. 68 Ustawy)

Starosta pozbawia statusu poszukującego pracy, który:

- 1) nie utrzymuje kontaktu z PUP co najmniej raz na 90 dni w celu potwierdzenia zainteresowania pomocą określoną w ustawie;
- 2) z własnej winy po skierowaniu przez PUP lub zawarciu umowy nie podjął lub przerwał realizację formy pomocy;
- 3) pobierał w Rzeczypospolitej Polskiej, na zasadach określonych w oparciu o przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego zasiłek nabyty w państwach, o których mowa w art. 1 ust. 3 pkt 2 lit. a–d, oraz opuścił terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub został pozbawiony tego zasiłku przez właściwą instytucję tego państwa;
- 4) złożył wniosek o pozbawienie statusu poszukującego pracy.

Pozbawienie statusu poszukującego pracy z powodów, o których mowa powyżej

- 1) pkt 1 i 2 – następuje na okres 90 dni odpowiednio:
 - a) po upływie 90 dni od dnia ostatniego kontaktu z PUP,
 - b) od dnia następnego po dniu skierowania lub zawarciu umowy albo od dnia przerwania realizacji;
- 2) pkt 3 – następuje od dnia zaistnienia zdarzenia, o którym mowa w tym przepisie;
- 3) pkt 4 – następuje od dnia złożenia wniosku.

Wniosek o pozbawienie statusu, o którym mowa w ust. 1 pkt 4, złożony przez poszukującego pracy po skierowaniu do realizacji formy pomocy, pozostawia się bez rozpoznania.

NIENALEŻNIE POBRANE ŚWIADCZENIA PIENIĘŻNE (art. 246 – 252 Ustawy)

Osoba, która pobrała nienależne świadczenie pieniężne, jest obowiązana do zwrotu, w terminie 30 dni od dnia doręczenia decyzji starosty w przedmiocie obowiązku zwrotu nienależnie pobranego świadczenia pieniężnego, kwoty otrzymanego świadczenia wraz z przekazaną od tego świadczenia zaliczką na podatek dochodowy od osób fizycznych oraz składką na ubezpieczenie zdrowotne.

Za nienależnie pobrane świadczenie pieniężne uważa się:

- 1) świadczenie pieniężne wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie prawa do jego pobierania, jeżeli pobierający to świadczenie był pouczone o tych okolicznościach;
- 2) świadczenie pieniężne wypłacone na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd starosty przez osobę pobierającą to świadczenie;
- 3) koszt badań lekarskich i psychologicznych, o których mowa w art. 205 ust. 2, poniesionych w przypadku:
 - a) skierowania do formy pomocy na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd starosty przez osobę lub
 - b) niepodjęcia lub przerwania formy pomocy z własnej winy;
- 4) koszt przejazdu, o którym mowa w art. 206 ust. 1, poniesiony w przypadku:
 - a) skierowania do formy pomocy na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd starosty przez osobę lub
 - b) niepodjęcia lub przerwania formy pomocy z własnej winy;
- 5) koszt zakwaterowania, o którym mowa w art. 206 ust. 2, poniesiony w przypadku:
 - a) skierowania do formy pomocy na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd starosty przez osobę lub
 - b) niepodjęcia lub przerwania formy pomocy z własnej winy;
- 6) zasiłek, stypendium lub inne świadczenie pieniężne finansowane z Funduszu Pracy wypłacone osobie za okres, za który nabyła prawo do emerytury, świadczenia przedemerytalnego, renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty rodzinnej w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, renty socjalnej, zasiłku macierzyńskiego, zasiłku w wysokości zasiłku macierzyńskiego, zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego, jeżeli organ rentowy, który przyznał świadczenie, nie dokonał jego pomniejszenia na zasadach określonych w art. 253;
- 7) zasiłek, stypendium lub inne świadczenie pieniężne finansowane z Funduszu Pracy wypłacone osobie za okres, za który nabyła prawo do świadczenia pieniężnego przysługującego członkom rodziny funkcjonariuszy lub żołnierzy zawodowych albo prawo do renty inwalidzkiej przyznawanej na podstawie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin lub ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin;
- 8) koszty, o których mowa w art. 109 ust. 1, w przypadkach określonych w tym przepisie lub gdy sfinansowanie tych kosztów nastąpiło na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd starosty przez bezrobotnego lub poszukującego pracy;
- 9) koszty, o których mowa w art. 120, w przypadkach określonych w tym przepisie lub gdy sfinansowanie tych kosztów nastąpiło na podstawie nieprawdziwych oświadczeń lub sfałszowanych dokumentów albo w innych przypadkach świadomego wprowadzenia w błąd starosty przez bezrobotnego lub poszukującego pracy;
- 10) zasiłek wypłacony za okres, za który w związku z orzeczeniem sądu wypłacono:
 - a) wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy lub
 - b) odszkodowanie z tytułu nieuzasadnionego lub naruszającego przepisy o wypowiedaniu umowy o pracę wypowiedzenia umowy o pracę, lub

- c) odszkodowanie z tytułu rozwiązania umowy o pracę bez wypowiedzenia z naruszeniem przepisów o rozwiązaniu umowy o pracę w tym trybie;
- 11) świadczenie pieniężne wypłacone z Funduszu Pracy za okres po śmierci uprawnionego;
- 12) świadczenie przedemerytalne wypłacone w kwocie zaliczkowej, jeżeli organ rentowy odmówił wydania decyzji ustalającej wysokość emerytury w celu ustalenia wysokości świadczenia przedemerytalnego.

Kwoty nienależnie pobranych świadczeń podlegają ściągnięciu w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Starosta może odroczyć termin spłaty lub rozłożyć na raty należności z tytułu nienależnie pobranego świadczenia albo należności z tytułu zwrotu środków przyznanych na finansowanie form pomocy.

Roszczenia z tytułu zasiłków, stypendiów i innych świadczeń pieniężnych finansowanych z Funduszu Pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia spełnienia warunków do ich nabycia przez uprawnioną osobę, a roszczenia PUP wygasają z upływem 3 lat od dnia ich wypłaty.

Roszczenia do należnych a niepobranych kwot zasiłków i innych świadczeń finansowanych z Funduszu Pracy ulegają przedawnieniu z upływem 12 miesięcy od dnia postawienia ich do dyspozycji osobom uprawnionym do ich pobrania.

FORMY POMOCY OFEROWANE PRZEZ URZĄD PRACY (art. 69 – Ustawy)

- pośrednictwo pracy i poradnictwo zawodowe
- szkolenia
- bon na kształcenie ustawiczne
- pożyczka edukacyjna
- sfinansowanie opłat za postępowanie nostryfikacyjne oraz uznanie kwalifikacji zawodowych
- dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego poszukującego pracy, który ukończył 60 lat – w przypadku kobiety lub 65 lat – w przypadku mężczyzny
- refundacja pracodawcy lub przedsiębiorcy części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne za skierowanych poszukujących pracy niezatrudnionych i niewykonujących innej pracy zarobkowej, opiekunów osoby niepełnosprawnej
- świadczenie aktywizacyjne
- jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej opiekunowi osoby niepełnosprawnej
- refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy
- jednorazowo środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej -poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej, w tym poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej opiekunowi osoby niepełnosprawnej
- pożyczka na podjęcie działalności dla poszukującym pracy, o których mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3 (poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej opiekunowi osoby niepełnosprawnej)
- pożyczki na utworzenie stanowiska pracy dla bezrobotnego lub poszukującego pracy, o którym mowa w art. 147 ust. 1 pkt 3 (poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej opiekunowi osoby niepełnosprawnej)
- Inne dodatkowe formy pomocy

Pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w formach pomocy przysługuje (...) poszukującym pracy do 30. roku życia.

Poszukujący pracy niezatrudniony i niewykonujący innej pracy zarobkowej opiekun osoby niepełnosprawnej może korzystać na zasadach takich jak bezrobotny z form pomocy.

Poszukujący pracy, który bez uzasadnionej przyczyny przerwał realizację formy pomocy określonej w ustawie finansowaną z Funduszu Pracy, z wyłączeniem pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, nie może korzystać z tej formy pomocy przez okres 90 dni od dnia jej przerwania, chyba że powodem przerwania było podjęcie zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej na okres nie krótszy niż miesiąc.